

Riigihalduse ministri määruse „Asustusüksuste nimistu kinnitamine ning nende lahkmejoonte määramine” eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõuga kavandatakse kehtestada asustusüksuste nimistu ning nende lahkmejoonte määramise määrus uue terviktekstina, arvestades haldusreformi rakendamisest tulenevaid arvukaid muudatusi asustusüksuste ehk asulate osas. Määruse lisana kinnitatakse 2017. aasta kohaliku omavalitsuse volikogude valimiste tulemuste väljakuulutamise järel kehtima hakkav Eesti uus asustusüksuste nimistu. Senine regionaalministri 22. detsembri 2006. a määrus nr 9 „Asustusüksuste nimistu kinnitamine ning nende lahkmejoonte määramine“ tunnistatakse kehtetuks.

Aastatel 2016.-2017. elluviidava haldusreformi käigus muutub lisaks haldusjaotusele küllalt olulisel määral ka Eesti asustusjaotus. Haldusüksuste ehk kohaliku omavalitsuse üksuste osas tehtavad muudatused koos vastavate Vabariigi Valitsuse määrustega on juba vastu võetud¹. Asustusüksuste arvamine haldusreformi käigus teise haldusüksuse koosseisu (territooriumiosade üleminekud) kinnitati riigihalduse ministri 14. septembri 2017. a määrusega nr 67².

Määrusega korrastatakse nimistus mõned teise omavalitsuse koosseisu arvatud asustusüksuste nimed (moodustatava Mustvee valla Võtikvere küla) ja liigid (Narva-Jõesuu linna Viivikonna ja Sirgala küla).

Kohanimeseaduse (edaspidi *KNS*) § 12 lõige 2 punkt 2 näeb ette, et ühes haldusüksuses ei saa olla mitut samanimelist asustusüksust. Seetõttu kehtestatakse eelnõuga määruse lisas uute nimedega asustusüksused vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuste taotlustele Hiiu, Pärnu (Pärnu maakonna koosseisu arvatavate seniste Lääne maakonna haldus- ja asustusüksuste osas), Rapla, Saare ja Võru maakonnas.

Asustusüksused on vastavalt Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse (edaspidi *ETHS*) § 6 lõikele 6 arvestuse aluseks riiklikes toimingutes, sealhulgas statistika ja aadressisüsteemi korraldamisel ning registrite ja katastrite pidamisel.

Määruse eelnõu lisas muudetakse viiekümne kahe küla nime (neist 30 juhul nime täiendatakse ning kahel juhul ennistatakse ajaloolisem nimi), teise külaga liidetakse või ühendatakse kaheksa küla.

Asustusjaotuse muudatuste tegemise algatab vastavalt *ETHS* § 6 lõigetele 5 ja 5¹ kohalik omavalitsus; asustusjaotuse muudatused kehtestatakse riigihalduse ministri otsusega Vabariigi Valitsuse määrusega sätestatud korras³. Juhtudel, mil kohaliku omavalitsuse volikogud ei

¹ Vabariigi Valitsuse määrused koos seletuskirjadega on leitavad Rahandusministeeriumi haldusreformi veebilehelt. Kohaliku omavalitsuse volikogude algatusel moodustatavad omavalitsused: <http://haldusreform.fin.ee/kov-volikogude-algatatud-uhinemised/>. Vabariigi Valitsuse algatusel moodustatavad omavalitsused (mille käigus ühendatakse osa omavalitsusi täiendavalt volikogude algatatusel ühinemist taotlenud omavalitsustega): <http://haldusreform.fin.ee/vv-algatatud-uhinemised/>.

² <https://www.riigiteataja.ee/akt/120092017001>.

³ Vabariigi Valitsuse 25. novembri 2004. a määrus nr 335 „Asustusüksuse liigi, nime ja lahkmejoonte määramise

algatanud asustusjaotuse muudatusi õigeaegselt, kinnitas nimed kohanimenõukogu KNS § 21 punkti 1 alusel. Kohanimenõukogu ettepaneku alusel kinnitatakse nimed Hiiu maakonna Emmaste, Hiiu ja Pühalepa valla viiele külale (Harju, Kurisu, Nõmme ja Selja külad), Rapla maakonna Märjamaa ja Vigala valla Vanamõisa küladele ja Võru maakonna Vastseliina valla Haava külale.

Uus asustusjaotus kehtestatakse samal ajal uue haldusjaotuse kehtima hakkamisega kohalike omavalitsuste volikogude valimistulemuste jõustumisel.

Määrus kehtestatakse ETHS § 6 lõike 5¹ alusel, mis sätestab, et asustusüksuste nimistu maakondade ning neisse kuuluvate valdade ja linnade lõikes ning muudatused asustusjaotuses kehtestatakse valdkonna eest vastutava ministri määrusega.

1.2. Määruse ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Rahandusministeeriumi regionaalarengu osakonna õigusnõunik Olivia Taluste (e-post olivia.taluste@fin.ee; tel 611 3092) ja regionaalhalduse osakonna nõunik Kadri Teller-Sepp (e-post kadri.teller-sepp@fin.ee; tel 611 3077). Eelnõu lisana kinnitatava asustusüksuste nimistu koostasid Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna nõunikud Kaur Kaasik-Aaslav (e-post kaur.kaasik-aaslav@fin.ee; tel 611 3078) ja Kaie Kungas (e-post kaie.kyngas@fin.ee; tel 611 3080).

Eelnõu õiguslikku kvaliteeti kontrollis Rahandusministeeriumi õigusosakonna jurist Heili Jaamu (e-post heili.jaamu@fin.ee; tel 611 3645). Eelnõu on keeleliselt toimetanud Rahandusministeeriumi õigusosakonna keeleteimetaja Sirje Lilover (e-post sirje.lilover@fin.ee; tel 611 3638).

1.3. Märkused

Eelnõu on seotud eelnõude infosüsteemis kooskõlastamisel oleva Vabariigi Valitsuse 25. novembri 2004. a määruse nr 335 „Asustusüksuse liigi, nime ja lahkmejoonte määramise alused ja kord“ muutmise eelnõuga⁴. Nimetatud eelnõuga viiakse Vabariigi Valitsuse määrus (edaspidi *Vabariigi Valitsuse määrus*) kooskõlla ETHSi regulatsiooniga, mis ei näe arvates 2017. aasta kohaliku omavalitsuse volikogude valimistulemuste väljakuulutamise päevast alates ette asulana asumite ja vallasiseste linnade moodustamist.

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

Regionaalministri 22. detsembri 2006. a määrus nr 9 „Asustusüksuste nimistu kinnitamine ning nende lahkmejoonte määramine“ (Riigi Teataja 14. oktoobri 2017. aasta redaktsioon avaldamismärkega RT I, 11.10.2017, 10) tunnistatakse kehtetuks.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

alused ja kord“.

⁴ <https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/192d5264-7489-4d29-b961-2da70cdabc3d>.

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist, millega kinnitatakse asustusüksuste nimistu ja määratakse asustusüksustele lahkmejooned selliselt, et nimistu ja lahkmejooned jõustuvad iga kohaliku omavalitsusüksuse osas selle volikogu 2017. aasta valimistulemuste väljakuulutamise päeval. Samuti tunnistatakse kehtetuks senine regionaalministri määrus, millega seni kinnitati muudatused asustusjaotuses.

Eelnõu § 1 esimese lõikega kinnitatakse asustusüksuste nimistu asustusüksusena linnade, alevite, alevike ja külade lõikes (määruse lisana).

Kehtiv Vabariigi Valitsuse määrus näeb ette, et määrus ei laiene asustusüksusele, mis on samades piirides ka haldusüksus. Seetõttu ei ole ka regionaalministri 22. detsembri 2006. a määruse nr 9 „Asustusüksuste nimistu kinnitamine ning nende lahkmejoonte määramine“ lisaga kinnitatud asustusüksuste nimistus loetletud maakondade lõikes linnasid haldusüksustena, mis praegusel hetkel langevad samades piirides linna kui asustusüksusega kokku (näiteks Pärnu linn haldusüksusena on samades piirides asustusüksuse ehk asulana samuti Pärnu linn). Enne haldusreformi elluviimist kehtinud ETHS § 6 regulatsiooni järgi ei saanud valla ja linna ühinemisel tekkida olukorda, kus linna kui haldusüksuse haldusterritooriumil oleks saanud olla külad, alevid ja alevikud – seetõttu sai linna ja valla ühinemisel moodustuda vaid vald. Nimetatud asustusüksused said olla vaid ühinemise tulemusena moodustunud vallas. Senised ühinenud linnad muutusid vallasisesteks linnadeks. Haldusreformi seaduse § 14 lõike 1 erisuse järgi võis linn säilitada ühinemise tulemusena moodustuva haldusüksuse liigi „linn“, kui ühinevad kohaliku omavalitsuse üksused on ühinemislepingus või -kokkuleppes linna kui haldusüksuse liigi säilitamises kokku leppinud. Haldusreformi rakendamise käigus otsustati viies ühinemispirkonnas ühinemisel moodustada haldusüksusena linn, mille koosseisu jäävad ka senise linnaga ühinenud või liitunud vallad koos oma külade, alevike ja alevitega. Seetõttu tuleb asustusüksuste nimistusse edaspidi, st 2017. a kohaliku omavalitsuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päevast arvates kanda ka linnad haldusüksustena ja nende koosseisu kuuluvad asustusüksused. Senine ühinenud linna territoorium muutub haldusreformi käigus uue haldusüksuse moodustamisel nn linnasiseseks linnaks, mida nimetatakse linnaks asustusüksusena. Vastavad muudatused tehakse ka kehtivasse Vabariigi Valitsuse määrusesse.

Vastavalt KNS § 12 lõike 2 punktile 2 ei või ühes haldusüksuses olla mitut samanimelist asustusüksust. Haldusreformi käigus tekib mitmel juhul olukord, kus omavalitsusüksuste ühinemisel moodustub vald, mille territooriumil on kaks või enam sama nimega asustusüksust. Saaremaa valla territooriumil on 62 küla, milles kordub 25 nime kaks kuni viis korda. Võrumaal on puudutatud nimesid kümme (kokku 20 nimepaari), Hiiumaal üheksa (neli nime), Lääne- ja Pärnumaal kuus (kolm nime), Raplamaal kaks (üks nimi). Samanimeliste asustusüksuste puhul tekivad probleemid riiklike ja eraõiguslike andmekogude ja registrite kasutamisel, mis kasutavad aadressandmeid andmete osana. Asustusüksuste nimed on Eesti seaduste ja tavade alusel väga püsivad ning seetõttu on nende andmete peale pikka aega ehitatud ajaga keerulisemaks muutuvaid süsteeme, mis muuhulgas arvestavad, et igal asustusüksusel on (haldusüksusega seotult) oma täpselt eristatav nimi. Haldusreformiga seoses tuleb korrigeerida muuta tervet hulka asustusüksuste nimesid, mis üldiselt võibki juhtuda üksnes riigi territooriumi hõlmava ulatusliku haldusterritoriaalse reformi käigus. Seda tuleb teha seniseid ajaloolisi kohanimesid võimalikult säästvalt. Kiireid lihtsaid muid lahendusi, mis võimaldaks sama nimega külad ühte valda jätta, ei ole. Näiteks saab põhimõtteliselt kõiki kohti it-süsteemides tähistada koodidega, kuid see nagu ka postiindeksite kaudu suhtlemine ei

sobi inimeste omavahelises lihtsas suhtluses ja kasvõi abi kutsumises telefoni teel. Kohanimed on vajalikud inimeste jaoks.

Kohanimenõukogu saatis kõigile puudutatud omavalitsustele märgukirja, milles juhtis omavalitsusüksuste tähelepanu asjaolule, et asustusüksuste nimede kattumise vältimiseks tuleb teha asustusjaotuse muudatusi. Selgitati, kuidas teha nimede muutmist vanu nimesid kõige säästvamalt hoidval teel. Kohanimenõukogu töötas välja külanimede korrastamise soovitus⁵. Kõigile puudutatud valdadele saadeti näidiseks kohanimeteadlaste Marja Kallasmaa, Peeter Pälli (Eesti Keele Instituut) ning Evar Saar (Võru Instituut) pakutud soovituslikud nimed. Asustusüksuste nime muutmise algatamised soovitati külade elanike piisaval määral kaasamiseks teha mai ja juunikuu jooksul.

Kohanimenõukogu lähtus asustusüksuste nimede muutmise soovitude andmisel asjaomastele omavalitsustele järgmistest asulanimede muutmise põhimõtetest:

- 1) KNS § 13 lg-st 7 tulenevalt tuleb olemasoleva kohanime muutmisel samanimelisuse vältimiseks eelistada senise kohanime täiendamist või muud teisendamist, et määratav kohanimi oleks selgelt eristuv.
- 2) Üldise põhimõttena on tähtis silmas pidada, et täiesti uue nime võtmine ei ole enamikul juhtudel seadusest tulenevalt võimalik ning see ei ole ka elanike poolt oodatud. Paljud puudutatud Eestimaa külad on väga vanad, mainitud 16.-18. sajandil. Üldreeglina, isegi kui külas ei ela enam inimesi, tuleks kaaluda, kas külanimi on kohanimena piirkonnas siiski oluline (geograafiline tähis, mälutähis). Küla(nime) kaotamine teise külaga liitmise teel peaks olema viimane ja väga hästi läbi kaalutud otsus. Mõnel juhul on võimalik pöörduda tagasi küla ajaloolisema nime poole.
- 3) Nime täiendi (nn hargtäiendi) valikul tuleb lähtuda KNS 3. ptk-s toodud nõuetest.

Samanimelised külad jääksid ka moodustuvate Hiiumaa, Märjamaa ja Võru valdade koosseisu, kuid sealsed vallad ise asustusüksuste nimede muutmist erinevatel põhjustel ette ei valmistanud. Selleks, et vältida vastuolu KNSis sätestatud asustusüksuste samanimelisuse piiranguga ning tekkivat õiguslikku ja faktilist tühimikku, tuli erandkorras rakendada KNS § 21 punkti 1, mille järgi tuleb kohanimenõukogul kinnitada otsusega ametlikud kohanimed nimeobjektidele, millele kohanimemääraja ei ole kohanime määranud ja millele ametliku kohanime andmine on vajalik.

Menetlus viidi läbi selliselt, et kohanimenõukogu ettepanekud saadeti asjaomastele valdadele esmalt kirjadega 04.05.2017 nr 14-5/03553 (Hiiumaa vallad), nr 14-5/03552 (Hanila, Lihula, Koonga, Varbla vallad), 05.05.2017 nr 14-5/03554 (Märjamaa ja Vigala vald), 05.05.2017 nr 14.5/03584 (Saare maakonna vallad), 14.05.2017 (Sõmerpalu ja Vastseliina vald). Rahandusministeerium tegi omavalitsustele, kes ei olnud 1. septembriks asustusjaotuse muudatustest teada andnud, ettepaneku korraldada muudatuste taotluste vastuvõtmine 25. septembriks ning selgitas, et kui vallad asustusüksuste nime muutmist selleks ajaks otsustada ei saa, kinnitab asustusüksuste nimed kohanimenõukogu, lähtudes valdadele varasemalt saadetud nimesoovitustest. Rahandusministeerium on valdasid informeerinud, et KNS § 21 punkti 1 rakendamine ei sea uuele volikogule takistusi vajaduse korral edaspidi taotleda külanimede muutmist koosõlas ETHS § 6 lõikega 5.

⁵ Külanimede soovitusi 2016.-2017. aasta haldusreformi puhuks (kohanimenõukogu 20.12.2016): http://www.eki.ee/knn/knn_kulanimede_sovitused.pdf.

Muudatused haldusüksuste nimistus haldusreformi tulemusena

Kuna eelnõuga kavandatavad muudatused asustusjaotuses tulenevad suuresti haldusreformiga muudetavatest haldusüksuste nimistu muudatustest,⁶ siis on alljärgnevalt välja toodud, millised haldusüksused kaovad ja millised moodustuvad haldusreformi haldusterritoriaalse korralduse muudatuste tulemusena. Tuleb arvestada, et mitmed haldusüksused arvatakse haldusreformi käigus ka teise maakonna koosseisu⁷. Haldusreformi käigus jääb senise 213 omavalitsuse asemel alles 79 omavalitsust, kokku 15 linna ja 64 valda. Alljärgnevalt muudatustest detailsemalt maakondade kaupa⁸:

1. Harju maakond

- Aegviidu valla ja Anija valla ühinemisel moodustatakse *Anija vald*.
- Keila valla, Padise valla, Paldiski linna ja Vasalemma valla ühendamisel moodustub *Lääne-Harju vald*.
- Kernu valla, Nissi valla, Saue linna ja Saue valla ühinemisel moodustatakse *Saue vald*.

2. Hiiu maakond

- Emmaste valla, Hiiu valla, Käina valla ja Pühalepa valla ühendamisel moodustub *Hiiumaa vald*.

3. Ida-Viru maakond

- Alajõe valla, Iisaku valla, Illuka valla, Mäetaguse valla ja Tudulinna valla ühendamisel moodustub *Alutaguse vald*.
- Kohtla valla, Kohtla-Nõmme valla ja Toila valla ühinemisel moodustatakse *Toila vald*.
- Kiviõli linna, Lüganuse valla ja Sonda valla ühendamisel moodustub *Lüganuse vald*.
- Narva-Jõesuu linna ja Vaivara valla ühinemisel moodustatakse *Narva-Jõesuu linn*.

4. Jõgeva maakond

- Avinurme valla, Kasepää valla, Lohusuu valla, Mustvee linna ja Saare valla ühinemisel moodustatakse *Mustvee vald*.

⁶ Kinnitatud Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine“ muudatustena. <https://www.riigiteataja.ee/akt/114072017012>.

⁷ Hanila vald ja Lihula vald arvatakse Lääne maakonna koosseisust Pärnu maakonna koosseisu, Kärü vald arvatakse Rapla maakonna koosseisust Järva maakonna koosseisu, Mikitamäe vald ja Värskä vald arvatakse Põlva maakonna koosseisust Võru maakonna koosseisu, Orava vald arvatakse Põlva maakonnast Võru maakonna koosseisu, Aseri vald arvatakse Ida-Viru maakonna koosseisust Lääne-Viru maakonna koosseisu, Avinurme vald ja Lohusuu vald arvatakse Ida-Viru maakonna koosseisust Jõgeva maakonna koosseisu, Pala vald arvatakse Jõgeva maakonna koosseisust Tartu maakonna koosseisu, Tabivere vald arvatakse Jõgeva maakonna koosseisust Tartu maakonna koosseisu, Meeksi vald arvatakse Tartu maakonna koosseisust Põlva maakonna koosseisu ja Palupera vald arvatakse Valga maakonna koosseisust Tartu maakonna koosseisu.

⁸ Termin „ühinemisel moodustatakse“ tähendab volikogude algatusel ühinemist, termin „ühendamisel moodustub“ tähendab Vabariigi Valitsuse algatusel ühendamist.

- Jõgeva valla, Jõgeva linna, Palamuse valla ja Torma valla ühinemisel moodustatakse *Jõgeva vald*.
- Pajusi valla, Puurmani valla, Põltsamaa linna ja Põltsamaa valla ühinemisel moodustatakse *Põltsamaa vald*.

5. Järva maakond

- Albu valla, Ambla valla, Imavere valla, Järva-Jaani valla, Kareda valla, Koeru valla ja Koigi valla ühendamisel moodustub *Järva vald*.
- Paide linna, Paide valla ja Roosna-Alliku valla ühinemisel moodustatakse *Paide linn*.
- Käru valla, Türi valla ja Väätsa valla ühinemisel moodustatakse *Türi vald*.

6. Lääne maakond

- Haapsalu linna ja Ridala valla ühinemisel moodustatakse *Haapsalu linn*.
- Kullamaa valla, Lääne-Nigula valla, Martna valla, Noarootsi valla ja Nõva valla ühinemisel moodustatakse *Lääne-Nigula vald*.

7. Lääne-Viru maakond

- Aseri valla, Kunda linna ja Viru-Nigula valla ühinemisel moodustatakse *Viru-Nigula vald*.
- Haljala valla ja Vihula valla ühinemisel moodustatakse *Haljala vald*.
- Laekvere valla ja Rägavere valla liitumisel Vinni vallaga moodustatakse *Vinni vald*.
- Rakke valla liitumisel Väike-Maarja vallaga moodustub *Väike-Maarja vald*.
- Rakvere valla ja Sõmeru valla ühinemisel moodustatakse *Rakvere vald*.
- Tamsalu valla ja Tapa valla ühinemisel moodustatakse *Tapa vald*.

8. Põlva maakond

- Ahja valla, Laheda valla, Mooste valla, Põlva valla ja Vastse-Kuuste valla ühinemisel moodustatakse *Põlva vald*.
- Kanepi valla, Kõllestes valla ja Valgjärve valla ühinemisel moodustatakse *Kanepi vald*.
- Meeksi valla, Räpina valla ja Veriora valla ühinemisel moodustatakse *Räpina vald*.

9. Pärnu maakond

- Are valla, Sauga valla, Sindi linna ja Tori valla ühinemisel moodustatakse *Tori vald*.
- Audru valla, Paikuse valla, Pärnu linna ja Tõstamaa valla ühendamisel moodustub *Pärnu linn*.
- Halinga valla, Tootsi valla, Vändra alevi ja Vändra valla ühinemisel moodustatakse *Põhja-Pärnumaa vald*.
- Hanila valla, Koonga valla, Lihula valla ja Varbla valla ühinemisel moodustatakse *Lääneranna vald*.

- Häädemeeste valla ja Tahkuranna valla ühinemisel moodustatakse *Häädemeeste vald*.
- Saarde valla ja Surju valla ühinemisel moodustatakse *Saarde vald*.

10. Rapla maakond

- Juuru valla, Kaiu valla, Raikküla valla ja Rapla valla ühendamisel moodustub *Rapla vald*.
- Järvakandi valla ja Kehtna valla ühinemisel moodustatakse *Kehtna vald*.
- Märjamaa valla ja Vigala valla ühinemisel moodustatakse *Märjamaa vald*.

11. Saare maakond

- Kihelkonna valla, Kuressaare linna, Laimjala valla, Leisi valla, Lääne-Saare valla, Mustjala valla, Orissaare valla, Pihtla valla, Põide valla, Salme valla, Torgu valla ja Valjala valla ühinemisel moodustatakse *Saaremaa vald*.

12. Tartu maakond

- Alatskivi valla, Kallaste linna, Pala valla, Peipsiääre valla ja Vara valla ühendamisel moodustub *Peipsiääre vald*.
- Elva linna, Konguta valla, Palupera valla, Puhja valla, Rannu valla ja Rõngu valla ühinemisel moodustatakse *Elva vald*.
- Haaslava valla, Mäksa valla ja Võnnu valla ühinemisel moodustatakse *Kastre vald*.
- Kambja valla ja Ülenurme valla ühendamisel moodustub *Kambja vald*.
- Laeva valla, Piirissaare valla, Tabivere valla ja Tartu valla ühendamisel moodustub *Tartu vald*.
- Tähtvere valla liitumisel Tartu linnaga moodustub *Tartu linn*.

13. Valga maakond

- Helme valla, Hummuli valla, Põdrala valla ja Tõrva linna ühinemisel *Tõrva vald*.
- Karula valla, Taheva valla, Tõlliste valla, Valga linna ja Öru valla ühinemisel moodustatakse *Valga vald*.
- Otepää valla, Puka valla ja Sangaste valla ühendamisel moodustub *Otepää vald*.

14. Viljandi maakond

- Abja valla, Halliste valla, Karksi valla ja Mõisaküla linna ühinemisel moodustatakse *Mulgi vald*.
- Kõo valla, Kõpu valla, Suure-Jaani valla ja Võhma linna ühinemisel moodustatakse *Põhja-Sakala vald*.
- Kolga-Jaani valla ja Tarvastu valla liitumisel Viljandi vallaga moodustub *Viljandi vald*.

15. Võru maakond

- Antsla valla ja Urvaste valla ühinemisel moodustatakse *Antsla vald*.

- Haanja valla, Misso valla, Mõniste valla, Rõuge valla ja Varstu valla ühinemisel moodustatakse *Rõuge vald*.
- Lasva valla, Orava valla, Sõmerpalu valla, Vastseliina valla ja Võru valla ühendamisel moodustub *Võru vald*.
- Meremäe valla, Mikitamäe valla ja Värskä valla ühendamisel moodustub *Setomaa vald*.

Muudatused asustusüksuste nimistus haldusreformi tulemusena

Alljärgnevalt on välja toodud vaid külade nimede ja maakonna muutmised, mis on otseselt seotud haldusreformi rakendamisega.

1. Hiiu maakond

Emmaste valla, Hiiu valla, Käina valla ja Pühalepa valla ühendamisel moodustuva Hiiumaa valla territooriumil muutuvad järgmise viie küla nimed:

- 1) Hiiu valla Nõmme küla muudetakse Reigi-Nõmme külaks.
- 2) Emmaste valla Kurisu küla muudetakse Emmaste-Kurisu külaks.
- 3) Emmaste valla Selja küla muudetakse Emmaste-Selja külaks.
- 4) Pühalepa valla Harju küla muudetakse Pühalepa-Harju külaks.
- 5) Pühalepa valla Nõmme küla muudetakse Kärkla-Nõmme külaks.

Valdade ühendamisel moodustuva Hiiumaa valla territooriumil on kohalike valimiste eelse seisuga kaks Harju, Selja ja Kurisu küla ning kolm Nõmme küla.

Moodustava Hiiumaa valla territooriumile jäävate samanimeliste külade elanike arv 01.01.2017. a seisuga (Rahvastikuregister).

1. Hiiu valla Kurisu küla	34
2. Hiiu valla Nõmme küla	4
3. Emmaste valla Harju küla	86
4. Emmaste valla Kurisu küla	17
5. Emmaste valla Selja küla	4
6. Käina valla Nõmme küla	67
7. Käina valla Selja küla	80
8. Pühalepa valla Harju küla	15

Rahandusministeerium edastas Hiiumaa valdadele 4. mai 2017 kirjaga nr 14-5/03553 kohanimenõukogu märgukirja, milles juhiti tähelepanu asustusjaotuse muudatuste ettevalmistamise vajadusele. Samas viidati kohanimenõukogu soovitudele asustusüksuste nimede täiendamiseks 2016.-2017. a haldusreformi puhul ning pakuti välja kohanimeteadlaste soovitatud nimed. Kirjale vastas Emmaste Vallavalitsus 23.05.2017 kirjaga nr 2-7/156-1, märkides, et soovitus alustada külanimede arutelusid juba mais-juunis on ennatlik, kuna otsus Emmaste valla haldusterritoriaalse muudatuse osas hetkel puudub, samuti sooviti Emmaste valla külade nimesid mitte muuta. 5. septembri 2017 kirjaga nr 14-3/54-1 tuletas Rahandusministeerium valdadele meelde asustusjaotuse muudatuste ettevalmistamise pakilisust. Kirjale vastasid Emmaste Vallavalitsus (11.09.2017 kiri nr 2-7/288-1), kes juhtis tähelepanu Emmaste külade ajaloolisusele, ja Käina Vallavalitsus (13.09.2017 nr 8-42/426-1), kes selgitas, et erinevatel põhjustel, muuhulgas koostöötahte puudumine valdade puhul ei võimalda asustusjaotuse muudatusi õigeaegselt ette valmistada. Valdade kirjalike ja suuliste teadete põhjal oli selge, et asustusjaotuse muutmist õigeaegselt ei algatata. Kohanimenõukogu 14. septembri 2017. a otsusega nr 82 tehti Hiiumaa asustusjaotuse muudatuse ettepanek KNS § 21 punkti 1 alusel. Lisaks KNSile arvestas kohanimenõukogu ettepaneku tegemisel külanimede vanust ja külade suurust (elanikud, territoorium). Emmaste valla Kurisu ja Selja küla said täiendi vallanime järgi, samuti mõisa järgi, mille alla küla pikalt kuulus. Pühalepa-Harju nimi tuleneb valla ja kihelkonna nimest, Kärkla-Nõmme aga emakülast ning lähedusest Kärdlaga. Hiiu valla Nõmme küla on nimetatud kihelkonna järgi. Hiiumaale jääb pärast muudatuste kehtestamist üks Harju, üks Kurisu, üks Nõmme ja üks Selja küla.

Asustusjaotuse muutmise teade avaldati 26. septembril maakonnalehes Hiiu Leht ning Hiiumaa portaalis www.hiiumaa.ee. Elanike arvamusi küsiti hiljemalt 29. septembriks.

2. Ida-Viru maakond

Viivikonna linnaosa (koos Sirgalaga) territooriumist (mis oli enne kahes lahustükis) moodustatakse Ida-Viru maakonna Narva-Jõesuu linna ja Vaivara valla ühinemisel moodustava *Narva-Jõesuu linna* koosseisu kaks uut küla: Viivikonna küla ja Sirgala küla. Viivikonna küla moodustatakse endise Viivikonna linnaosa läänepoolsest lahustüki piires ja Sirgala küla moodustatakse idapoolse lahustüki piires. Seni oli nimetatud territooriumiosa Kohtla-Järve linna koosseisus.

Vaivara Vallavolikogu 20.09.2017 otsusega nr 17 määrati Viivikonna (ja Sirgala) linnaosade nimeks Viivikonna ja Sirgala küla. Otsusega korrastati liiginimed, lähtudes ajaloolistest küladest, mille järgi kunagised Kohtla-Järve linnaosad said nime.

3. Jõgeva maakond

Mustvee linna koosseisu arvatud Võtikvere küla ennistatakse ajaloolise külanime ja kantakse Mustvee valla külade nimistusse, kuna ühe asustusüksuse sees (Mustvee linn jääb ühinemise järel asustusüksusena linnaks) ei saa paikneda teist asustusüksust.

Vabariigi Valitsuse 26. jaanuari 2017. a määruse nr 23 „Avinurme valla, Kasepää valla, Lohusuu valla, Mustvee linna ja Saare valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine“ muutmise“⁹ §-ga 3 muudeti Mustvee linna piiri senise Torma valla Vötikvere küla territooriumi arvamisega Mustvee linna koosseisu. Muudatust tehes arvestati Vötikvere küla elanike sooviga ning Mustvee linna ja Torma valla vahelisi kokkuleppeid territooriumiosa üleandmiseks.

19. septembril 2016 esitasid Vötikvere küla elanikud Torma Vallavolikogule eelnõu „Piiride muutmise ettepaneku tegemine“. Vötikvere küla elanikele (1. jaanuari 2017. a seisuga 93 elanikku) on Mustvee linn olnud läbi aegade tõmbekeskuseks, tarbides igapäevateenuseid, kasutades ühistransporti Mustveesse ning Tartusse. Mustvee linna läheduses elavad inimesed kasutavad ka sealseid haridusteenuseid. Vötikvere külal on ühine ajalooline taust Ulvi külaga, Avinurme alevikuga ja Mustvee linnaga. Tegu on Mustvee linna mõjusfääris oleva külaga. Jõgeva maakonnaplaneeringu alusel kuulub Vötikvere paikkond Mustvee toimepiirkonda. Vötikvere külas oli hääleõiguslikke elanikke kokku 78 isikut, küsitluses osales 43 elanikku, kellest 93% toetas Vötikvere küla üleminekut Torma valla koosseisust Mustvee linna koosseisu Eeltoodust lähtudes võtsid Torma vallavolikogu 30.11.2016 (otsus nr 78) ja Mustvee linn 02.12.2016 (otsus nr 56) vastu otsused „Piiride muutmisega seonduvate organisatsiooniliste, eelarveliste ja muude varaliste küsimuste lahendamise ning piiride muutmisega kaasnevate põhimääruste ja teiste õigusaktide mitte muutmise“, mille alusel arvati Vötikvere küla territoorium Mustvee linna koosseisu ning sätestati, et muudatus jõustub Mustvee Vallavolikogu valimistulemuste väljakuulutamise päeval. Täpsemalt saab muudatuse kohta lugeda nimetatud Vabariigi Valitsuse määruse seletuskirjast¹⁰.

Nimetatud Vabariigi Valitsuse määruse järgi muudeti riigihalduse ministri 14. septembri 2017. a määrusega nr 67 „Regionaalministri 22. detsembri 2006. a määruse nr 9 „Asustusüksuste nimistu kinnitamine ning nende lahkmejoonte määramine“ muutmise“ Mustvee linna lahkmejooni ja jäeti Torma valla külade loetelust välja Vötikvere küla (määruse § 1 punktid 1 ja 11), mis pidi jõustuma Mustvee Vallavolikogu valimistulemuste väljakuulutamise päeval¹¹. Pärast nimetatud määruse vastuvõtmist selgus aga, et Mustvee linna ja Torma valla tegelik tahe oli säilitada Vötikvere küla ajaloolise külana ja mitte arvata Vötikvere küla Mustvee linna territooriumi koosseisu lahkmejoone muudatusena. Arvestades Torma valla ja Mustvee linna soovi säilitada Vötikvere küla ajaloolise külana, ennistatakse eelnõuga Vabariigi Valitsuse määruse § 9 punkti 3 alusel ajalooline Vötikvere küla ja arvatakse see uuesti asustusüksuse nimistusse. Kuna eelnõuga tunnistatakse regionaalministri määrus kehtetuks, millega muutub kehtetuks ka senise määruse lisana kinnitatud asustusüksuste nimistu muudatus, siis puudub vajadus riigihalduse ministri 14. septembri 2017. a määruse nr 67 muutmiseks.

4. Lääne ja Pärnu maakond

Hanila ja Lihula valla territooriumi arvamisel Pärnu maakonna koosseisu lähevad moodustuva Lääneranna valla ja Pärnu maakonna koosseisu üle ka senised Hanila ja Lihula valla asustusüksused.

⁹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/131012017008>.

¹⁰ http://haldusreform.fin.ee/static/sites/3/2017/02/mustvee_sk.pdf.

¹¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/120092017001>.

Lääne maakonna Hanila ja Lihula valla ja Pärnu maakonna Koonga ja Varbla valla ühinemisel moodustatavas Lääneranna vallas muudetakse järgmiste külade nimesid:

1. Lääne maakonna Hanila valla Rannaküla muudetakse Rooglaiu külaks.
2. Lääne maakonna Lihula valla Aruküla muudetakse Rootsi-Arukülaks.
3. Pärnu maakonna Koonga valla Salevere küla muudetakse Salavere külaks.

Tulevase Lääneranna valla territooriumil on enne ühinemisi kaks Aruküla, kaks Rannaküla ja kaks Salevere küla. Kattuvate külanimedede küsimus oli arutlusel 11.05.2017 ühinevate Hanila, Koonga, Lihula ja Varbla valdade ühinemisläbirääkimiste juhtrühma koosolekul. Kokku lepiti põhimõttes muuta kattuvate nimedega külanimedede paarides väiksema elanike arvuga külade nimed.

Hanila Vallavolikogu otsustas 20.09.2017 otsusega nr 12 muuta Rannaküla Rooglaiu külaks, olles eelnevalt Rahandusministeeriumi ja kohanimenõukoguga konsulteerinud. Sellenimeline on Rannakülas asuv neem, vallale kuuluv ajalooline sadamakoht ja küla territooriumil paiknev tee.

Elanikke teavitati kirja teel ja oodati nende arvamusi-ettepanekuid 30. juuniks. Arvamust nime osas said soovi korral avaldada ka kinnistuomanikud. Kahekümne ühest alalisest elanikust avaldas arvamust 14 inimest. Rannaküla asustusüksuse nime muutmise eelnõu oli avalikustatud 24.08-15.09.2017. a Hanila valla veebilehel ja teade eelnõu avalikustamisest avaldati ajalehes Lääne Elu.

Arvestades, et Lihula valla Aruküla ja Varbla valla Aruküla elanike arve (vastavalt 8 ja 62, algatas Lihula Vallavolikogu asustusjaotuse muutmise 08.06.2017. a otsusega nr 16. Aruküla küla nime küsimust arutati kahel Lihula Vallavolikogu istungil (08.06.2017 ja 17.08.2017) ning kahel Lihula Vallavalitsuse istungil (30.05.2017 ja 10.08.2017).

Lihula Vallavolikogu otsustas Aruküla küla muuta Rootsi-Arukülaks, kuna nime on minevikus kasutatud ja kasutatakse ka tänapäeval aeg-ajalt kohalike elanike poolt Aruküla küla paralleelnimena. Aruküla külas asub omapärase arhitektuuriga piirkondlik maamärk - endise Rapla-Virtsu kitsarööpmelise raudtee Rootsi raudteejaama hoone. Eelnõu oli avalikustatud 29. juunist kuni 24. juulini 2017 Lihula vallavalitsuse ruumides (Jaama 1 Lihula) ning Lihula valla kodulehel. Viide eelnõule avaldati veebiportaalis Lihula Teataja, lisaks avaldati teade eelnõu avalikustamisest ajalehe Lääne Elus. Aruküla küla elanikele edastati Lihula Vallavalitsuse poolt teavituskirjad. Eelnõu osas ettepanekuid, märkusi, muutmis- või täiendusettepanekuid ei esitatud.

Koonga Vallavolikogu algatas Salevere küla nime muutmise 27.06.2017 otsusega nr 28 ja võttis 31.08.2017 otsusega nr 29 vastu otsuse Salavere nime taotlemiseks. Nime aluseks on 1935. a katastrikaardil ning 1938. aastast Katastriameti maksualuste maauksuste nimekirjas kasutatud nimekuju.

Kohanimenõukogu kiitis valdade esitatud nimed 14. septembri 2017. a otsusega heaks, va Salavere küla nime osas, mille kooskõlastas märkusega, et Salavere on kõlaliselt eksitavalt sarnane naabruses asuva Salevere küla nimega. See on eksitav eriti suulises kõnes ning võib halvemal juhul kedagi ohtu seada (näiteks kiirabi kutsudes võidakse küla nimi valesti öelda). Kohanimenõukogu soovib nime tulenevalt ajasurvest Lääneranna valla moodustumise

jõustumise hetkeks heaks kiita, kuid teeb uuele volikogule ettepaneku kaaluda kõlaliselt eksitava nime muutmist arusaadavamaks ja selgemini eristuvaks nimeks.

4. Saare maakond

Saare maakonna Kihelkonna valla, Kuressaare linna, Laimjala valla, Leisi valla, Lääne-Saare valla, Mustjala valla, Orissaare valla, Pihtla valla, Põide valla, Salme valla, Torgu valla ja Valjala valla ühinemisel moodustatava Saaremaa valla tõttu tehakse asustusüksuste nimistus külanimedele osas järgmised muudatused.

1. Kihelkonna valla Kuusiku küla muudetakse Pidula-Kuusiku külaks.
2. Kihelkonna valla Liiva küla muudetakse Kihelkonna-Liiva külaks.
3. Kihelkonna valla Metsaküla muudetakse Kõruse-Metsakülaks.
4. Kihelkonna valla Mäebe küla muudetakse Viidu-Mäebe külaks.
5. Kihelkonna valla Rannaküla muudetakse Vaigu-Rannakülaks.
6. Kihelkonna valla Veere küla muudetakse Veeremäe külaks.
7. Laimjala valla Laheküla muudetakse Allikalae külaks.
8. Laimjala valla Nõmme küla muudetakse Nõmjala külaks.
9. Laimjala valla Rannaküla ühendatakse Saarekülaga, senine Saareküla jääb alles.
10. Leisi valla Liiva küla muudetakse Laugu-Liiva külaks.
11. Lääne-Saare valla Jõe küla muudetakse Kaarma-Jõe külaks.
12. Lääne-Saare valla Nõmme küla muudetakse Liivanõmme külaks.
13. Lääne-Saare valla Koidu küla, Põlluküla, Tamsalu küla ja Viira küla ühendatakse Randvere külaga ja moodustatakse Suur-Randvere küla.
14. Lääne-Saare valla Kungla küla muudetakse Kaarma-Kungla külaks.
15. Lääne-Saare valla Metsaküla muudetakse Lussu külaks.
16. Mustjala valla Liiva küla muudetakse Liivaranna külaks.
17. Orissaare valla Laheküla ühendatakse Maasi külaga, senine Maasi küla jääb alles.
18. Orissaare valla Rannaküla muudetakse Kirderanna külaks.
19. Orissaare valla Võhma küla muudetakse Väike-Võhma külaks.
20. Orissaare valla Väljaküla muudetakse Koigi-Väljakülaks.
21. Pihtla valla Kõnnu küla muudetakse Püha-Kõnnu külaks.
22. Pihtla valla Liiva küla muudetakse Kaali-Liiva külaks.
23. Pihtla valla Laheküla muudetakse Tirbi külaks.
24. Pihtla valla Mustla küla muudetakse Saue-Mustla külaks.
25. Pihtla valla Sepa küla ühendatakse Salavere külaga, senine Salavere küla jääb alles.
26. Pihtla valla Väljaküla muudetakse Väljamõisa külaks.
27. Põide valla Keskvere küla muudetakse Põide-Keskvere külaks.
28. Salme valla Hindu küla muudetakse Sõrve-Hindu külaks.
29. Salme valla Mõisaküla ühendatakse Kaugatoma külaga, senine Kaugatoma küla jääb alles.
30. Salme valla Ula küla muudetakse Väike-Ula külaks.
31. Torgu valla Mõisaküla muudetakse Torgu-Mõisakülaks.
32. Valjala valla Ariste küla muudetakse Valjala-Ariste külaks.
33. Valjala valla Kogula küla muudetakse Valjala-Kogula külaks.
34. Valjala valla Nurme küla muudetakse Valjala-Nurme külaks.
35. Valjala valla Rannaküla muudetakse Laevaranna külaks.

Saare maakonnas on palju sama nimega külasid ning kogu Saaremaa saare üheks vallaks ühinemisega kattuvad mitmed nimed. Saaremaa omavalitsused leppisid ühinemislepingus (punkt 15.4) kokku, et nime säilitamise eelisõigus on suurema elanike arvuga küladel.

Saaremaa valla territooriumile jäävate samanimeliste külade elanike arv 01.01.2017. a seisuga (Rahvastikuregister). Sulgudes on toodud rahvaarv pärast küla ühendamist teise külaga.

1. Kihelkonna valla Kuusiku küla	4
2. Kihelkonna valla Liiva küla	14
3. Kihelkonna valla Metsaküla	0
4. Kihelkonna valla Mäebe küla	2
5. Kihelkonna valla Rannaküla	2
6. Kihelkonna valla Veere küla	23
7. Laimjala valla Laheküla	9
8. Laimjala valla Nõmme küla	20
9. Laimjala valla Rannaküla (ühendatakse Saarekülaga)	1 (35)
10. Leisi valla Liiva küla	1
11. Lääne-Saare valla Jõe küla	0
12. Lääne-Saare valla Nõmme küla	15
13. Lääne-Saare valla Koidu küla, Põlluküla, Tamsalu küla ja Viira küla ühendatakse Randvere külaga ja moodustatakse Suur-Randvere küla.	24/60/28/ 67/17 (196)
14. Lääne-Saare valla Kungla küla	28
15. Lääne-Saare valla Metsaküla	2
16. Mustjala valla Liiva küla	15
17. Orissaare valla Laheküla (ühendatakse Maasi külaga)	27 (62)

18. Orissaare valla Rannaküla	7
19. Orissaare valla Võhma küla	12
20. Orissaare valla Väljaküla	8
21. Pihtla valla Kõnnu küla	23
22. Pihtla valla Liiva küla	16
23. Pihtla valla Laheküla	17
24. Pihtla valla Mustla küla	10
25. Pihtla valla Sepa küla (ühendatakse Salavere külagaga)	14 (21)
26. Pihtla valla Väljaküla	19
27. Põide valla Keskvvere küla	5
28. Salme valla Hindu küla	1
29. Salme valla Mõisaküla (ühendatakse Kaugatoma külagaga)	8 (16)
30. Salme valla Ula küla	8
31. Torgu valla Mõisaküla	7
32. Valjala valla Ariste küla	23
33. Valjala valla Kogula küla	11
34. Valjala valla Nurme küla	15
35. Valjala valla Rannaküla	5

Ühendatavad ja täielikult muudetava nimega külad on üldjuhul suhteliselt noored, 20. sajandi 20.-ndatel aastatel moodustatud asunduskülad.

Saare Maavalitsus on asustusjaotuse muudatuse dokumentatsiooni edastanud omapoolse jaatava arvamusega.

Kihelkonna Vallavolikogu võttis 31.05.2017 tehtud asustusjaotuse muutmise algatamiste põhjal otsused nimemuutmiste taotlemiseks vastu 28.08.2017 otsustega nr 51 (Pidula-Kuusiku küla), nr 52 (Kihelkonna-Liiva küla), nr 53 (Kõruse-Metsaküla), nr 54 (Viidu-Mäebe küla),

nr 55 (Vaigu-Rannaküla), nr 56 (Veeremäe küla). Suuremates küldes nagu näiteks Veere küla peeti mitu rahvakoosolekut.

27.09.2017 esitatud täiendava infoga selgitas vallavalitsus nimede tähendusi. Viidu-Mäebe hargtäiend Viidu tuleneb küla asukohast Viidumäe looduskaitsealal, mis on rahvusvaheliselt tuntud oma taimede liigirohkuse ja harukordsusega. Veeremäe tuleneb Veere küla asukohast, mis asub astangul. Nimi on rahvasuus laialdases kasutuses. Kõruse-Metsaküla tuleneb naaberküla nimest: kohapealsete inimeste vahelistest aruteludest, millest selgus, et ajalooliselt on külad tihedalt läbi käinud. Pidula-Kuusiku ja Vaigu-Rannaküla nime soovitati kohanimenõukogu kirjaga (Pidula mõisa, Vaigu küla järgi).

Laimjala Vallavolikogu otsustas 06.07.2017 otsusega nr 63 liita Rannaküla Saarekülaga (32 elanikku), mille osa see on olnud. Otsuse aluseks oli Rannaküla ainsa elaniku 13.04.2017. a tehtud ettepanek. Eelnõu oli 2 nädala jooksul valla ruumides avalikustatud. Sama kuupäeva otsusega nr 64 otsustati taotleda Nõmme küla muutmist Nõmmjala külaks. Nimeettepaneku tegid 11 elanikku 10.04.2017 kirjaga. Nõmme küla piirneb kahe „-jala“ lõpuga külaga: Valjala valla ja teiselt poolt Laimjala külaga. Nime on kümme aastat kasutatud valdade üritustel. Nime osas konsulteerides soovitas Eesti Keele Instituut Rahandusministeeriumi kaudu nimekuju Nõmjala, lähtudes Eesti kaashäälikureeglist ning ühtsest kasutusest Saaremaa teiste sarnaste nimedega. Nimekuju pidas sobilikuks ka Saare Maavalitsus. Vallavalitsus saatis kinnituse nimekuju sobivuse kohta 27.07.2017 kirjaga nr 20-2.3.1/161. Häälendus oleks mõlemal juhul sama.

Leisi Vallavolikogu võttis Liiva küla nime muutmise otsuse vastu 19.06.2017 otsusega nr 36. Ajaloolise Liiva küla nime sooviti säilitada, Laugu- hargtäiend täpsutab küla asukohta. Külal on üks püsielanik, kellega on küla nime täiendamist arutatud.

Lääne-Saare Vallavolikogu võttis asustusjaotuse muutmise taotluste otsused vastu 21.06.2017 otsustega nr 44, 45, 46, 47, 48 ja 49. Küla nime muutmise eelnõud avalikustati valla veebilehel ja vallavalitsuse ruumides ajavahemikul 1. juuni kuni 20. juuni 2017. Koidu küla, Põlluküla, Tamsalu küla ja Viira küla soovitakse ühendada Randvere külaga ning küla muutmist Suur-Randvere külaks. Otsuse aluseks on külade koosolekul 30.04.2017 tehtud otsus. Nii Laimjala vallas kui Lääne-Saare vallas Randvere küla nimelised külad. Põlluküla nimelised külad on nii Valjala vallas kui Lääne-Saare vallas. Samuti on nii Leisi vallas kui Lääne-Saare vallas Viira küla nimelised külad. Kuigi täna ei ole Lääne-Saare vallas asuvate Põlluküla ja Viira külade nime muutmine vajalik, kuna nad on mõlemad suurema elanike arvuga. 01.01.2017 seisuga elab Laimjala valla Randvere külas 33 elanikku, Lääne-Saare valla Randvere külas elab 17 elanikku. Lääne-Saare valla Põllukülas elab 60 elanikku, Valjala valla Põllukülas elab 31 elanikku. Leisi valla Viira külas elab 36 elanikku, Lääne-Saare valla Viira külas elab 65 elanikku. Koidu külas elab 01.01.2017 seisuga 24 elanikku, Tamsalu külas 28 elanikku.

Jõe küla osas tegi volikogu sama kuupäevaga otsuse nr 49. Külaelanike arvamusi koguti külavanema abiga. Kaarma on endise valla, kiriku, maalinna nimi ning muudab koha asukohale viidates külanime eristatavaks. Ajalooline nimetuom säilib.

Kungla külas arvestati 26.04.2017. aasta külakoosolekul esitatud arvamusega.

Nõmme küla koosolekul 28.04.2017.a. esitati külaelanike soov võtta uueks nimeks Liivanõmme, sest Nõmme külas asub Liiva kalmistu.

Metsaküla elanike seisukohad kogus kokku külavanem. Külas on ainult üks vana talukoht, mille nimeks on Lussu. Ajalooliselt kuulusid talule suured põllu- ja metsamaad, mida kutsuti Lussu põldudeks ja metsadeks. Lussu talus elavad ka ainsad täna rahvastikuregistrijärgsed Metsaküla elanikud, keda on kaks.

Hoonestatuid kinnistuid on üks veel, kuid sellel asub töökoda ning tegemist ei ole elamumaaga. Ka ajalooliselt on seda piirkonda rahvasuus kutsutud Lussuks (eelkõige talu nime järgi ilmselt) ning küla läbib Eikla-Lussu nimeline tee. Samuti asub külas Lussu nimeline bussipeatus.

Mustjala Vallavolikogu taotleb 19.06.2017 otsusega nr 35 Liiva küla muutmist Liivaranna külaks. Nimi on heaks kiidetud külaelanike 18.03.2017. a koosolekul.

Orissaare Vallavolikogu otsustas 15. juuni 2017.a. otsustega nr 169, 170, 171, 172 nelja küla nime muutmise osas. Vallasekretär oli ühendust võtnud kõikide muutvate külade liidritega telefoni teel. Mõnele külale saadeti valla poolt info külaelanike kohta ja ka vallapoolne külanime variant (Väljaküla – Saluvälja küla). Kõikide külade elanikud vastasid e-kirjadega ja tegid ettepanekud nimede muutmise kohta. Külad ise korraldasid külakoosolekuid või küsitlesid külaelanikke nime muutmise suhtes.

Rannakülas elab kaks püsielanikega peret, kes pakkusid välja Kirderanna küla nime põhjendusega, et küla asub Saaremaa suhtes kirdes. Maasekretär maavanema ülesannetes avaldas 12.07.2017 kirjaga nr 12-1/17-548-3 seisukoha, et nime võib pidada kohanimeseaduses lubatud nime teisendamiseks. Kohanimenõukogu kahtles nime sobivuses, leides, et kuna ilmakaar kohanimel ei ole saaremaalik, sõna kirre pole Saaremaal põliselt rahvakeelne. Nimi ei ole otseselt seadusega vastuolus, ehkki võib kahelda, kas küla asub kirdes. Kuna ajasurvest johtuvalt ei ole võimalik praegusele volikogule ettepanekut teha, tehakse uue Saaremaa valla volikogule ettepanek nime sobivust uuesti kaaluda, arvestades ka Rannaküla nime vanust.

Laheküla elanike soov oli küla liita Maasi külaga. Laheküla on iseseisva külana suhteliselt uus, kuuludes varem Maasi külla (Maasi asunduse loodeosa) ning selle territooriumil asub ka Maasi maalinn.

Koigi-Väljaküla nimi tuleneb Koigi rabast.

Võhma küla nimi on ajalooline, pärinedes 17. sajandist, ning külaelanike soovil eristatakse seda hargtäiendiga.

Pihtla vald esitas asustusjaotuse muudatuste taotlused Pihtla Vallavolikogu 31.mai 2017.a. otsustega nr 40, 41, 42, 43, 44 ja 45. Külanimede muutmise avatud menetluse käigus kasutas Pihtla vald erinevaid elanike arvamuse teada saamise meetodeid: paljudele elanikele on valla poolt saadetud info külanime muutmise vajalikkuse kohta ja erinevad variandid, kuidas oleks võimalik küla nime muuta, e-mailile. Osad külad on ise aktiivselt korraldanud külakoosoleku, osa küsitlenud külaelanikke ja koostanud sellekohase tabeli. Mitme küla puhul arutati mitut erinevat nime.

Liiva küla nimi on ajalooliselt kasutusel olnud mitusada aastat ning seda muuta ei ole elanikel soovi. Hargtäiend Kaali-Liiva täpsustab küla asukohta suures Saaremaa vallas. Kaali asustusüksuse nimena on tuntud.

Kõnnu küla on samuti ajaloolise nimega, mitusada aastat vana, asub kunagise Püha kihelkonna piirides.

Laheküla asub Tirbi poolsaarel ja külanime Tirbi kasutusele võtmine täpsustab küla asukohta, elanike hulgas kasutatakse asukoha nimena Tirbit juba aastakümneid. Tirbi poolsaarele on asustus tekkinud põhiliselt viimase 20 aasta jooksul, vana ajaloolise Laheküla piiridesse jäävad üksikud majapidamised. Aktiivse arendustegevuse käigus on küla kandunud just Tirbi poolsaare kanti.

Mustla küla sai elanike ettepanekul ja ilmselt Saue-Putla eeskujul eesliite „Saue-„.

Sepa küla ühendamisel Salavere külaga moodustub territoriaalselt ühtne, terviklik küla.

Väljamõisa küla soovisid külaelanikud muuta Väljamõisa külaks: ajalooliselt on Väljaküla tegelikult kogu aeg kutsutud Väljamõisa külaks, ka elanikud ise kutsuvad oma küla Väljamõisa külaks.

Põide Vallavolikogu 29.08.2017 otsusega nr 34 taotletakse Keskvere küla nime muutmist Põide-Keskvere külaks. Esitati ka muid ettepanekuid, kuid elanikud soovisid kirja teel endise nime säilitamist. Põide-Keskvere oli ka kohanimeekspertide ettepanek (kihelkonna, valla järgi). Nime muutmise teade oli lisaks avaldatud Põide Valla Infolehes (juuni 2017).

Salme vallavolikogu arutas külanime muutmist kolmel kevadisel istungil ning tegi asustusjaotuse muutmise algatamise 23. mai 2017.

Vallavalitsus on küsinud Mõisaküla elanike arvamust küla nime suhtes (telefoni teel kõigilt peredelt). Elanike soov oli ühineda naaberküla Kaugatomaga uuesti üheks Kaugatoma külaks. Kohanimenõukogu eksperdi pakutud Salme-Mõisaküla ei tundunud küla elanikele põhjendatud. Mõisaküla asub Anseküla kihelkonnas, Salme ei ole olnud kihelkonnakeskus. Mõisaküla territooriumil asus ajalooliselt väike Tiinuse rüütlimõis, mis on ammu hävinenud ja ei ole kaasaegsele avalikkusele laialdasemalt tuntud. Mõisaküla elanikud väidavad, et on tundnud end ajast-aega Kaugatoma piirkonna elanikena. Elanikud esitasid ka kirjaliku nõusoleku. Nime muutmise avalikkustati kõigile valla elanikele jagatavas ajalehes „Salme Valla Infoleht“ (juuni 2017). Nime taotlus kinnitati 27. juuni 2017 vallavolikogu otsusega nr 41.

Hindu ja Ula külade nimede muutmise taotlused kinnitati 27.06.2017 otsustega nr 39 ja 40. Teade avaldati ajalehes „Salme Valla Infoleht“ ning Salme valla kodulehel. Hindu külas on Eesti rahvastikuregistri andmetel üks elanik ja külakoosolekut ei toimunud. Hindu küla elanik saatis vallavalitsusele 12. juunil 2017 e-kirja, milles andis nõusoleku, et küla uueks nimeks saab Sõrve-Hindu. Ula külas on Eesti rahvastikuregistri andmetel 8 elanikku, neist 1 alaealine laps, püsielanikke on 6 ja külakoosolekut ei toimunud. Ula küla elanikud (5 isikut) on esitanud vallavalitsusele kirjaliku nõusoleku selle kohta, et küla uueks nimeks saab Väike-Ula.

Torgu Vallavolikogu 02.06.2017 otsusega nr 1-1131 taotletakse Mõisaküla nime täiendamist Torgu-liitega. Nimetatud täiend oli kohanimenõukogu kirjas esitatud soovitus ning sai ka külaelanike nõusoleku.

Valjala Vallavolikogu taotleb oma 29.06.2017 otsustega nr 32, 33, 34 ja 35 Ariste, Kogula, Nurme ja Rannaküla nimede muutmist. Kolmele külale lisati vallanime järgi täiend „Valjala-„, millele elanikud andsid heakskiidu. Eelnõu oli kahe nädala jooksul tutvustamiseks välja pandud valla kodulehel ja kantseleis.

Valjala Vallavolikogu 30.05.2017. a otsuse nr 23 aluseks on avalikul arutelul esitatud Rannaküla elanike soov säilitada osa senisest nimest nimeosa „Ranna“ (viitega rannakülale,

Rannaküla mereäärsele asukohale). Sõna „Ranna“ on uuele nimele sobivaks täiendiks. „Laeva-“, eesliide on valla 27.09.2017 saadetud selgituse järgi seotud lähedalasuva Laevanina avaliku puhkerannaga. Volikogus ja hilisema avalikustamise käigus piirkonna elanikel vastuväiteid ei olnud.

5. Rapla maakond

Märjamaa valla ja Vigala valla ühinemisel moodustub Märjamaa vallas muudetakse kahe küla nimesid:

- 1) Märjamaa valla Vanamõisa küla muudetakse Valgu-Vanamõisa külaks.
- 2) Vigala valla Vanamõisa küla muudetakse Vigala-Vanamõisa külaks.

Märjamaa ja Vigala vald andsid Rahandusministeeriumile teada, et asustusjaotuse muudatust valmistatakse ette. Kuna muudatuse algatamine oli kavas alles septembri lõpus, ei oleks nime kehtestamine tavapärase menetluse käigus võimalik olnud. Kohanimenõukogu tegi 14. septembri otsusega nimemuutmise ettepanekud mõlema küla kohta arvestades, et elanike arv mõlemas külas on võrdne (1. jaanuari 2017. a seisuga 48 inimest), mõlemad on ajaloolised külad, külade territooriumid on võrreldavad, nimi on levinud üle Eesti. Vigala-Vanamõisa küla asub Kivi-Vigala ja Vana-Vigala vahel ning on seotud Vana-Vigala mõisaga. Valgu-Vanamõisa küla on seotud Valgu külaga ning Valgu mõisaga (endine asukoht rahvapärimuse järgi). Vigala vald edastas 21.09 kirjaga 16-3/287 23.06.2017 külakoosoleku otsuse, mille kohaselt Vanamõisa küla elanikud nõustusid Vigala-Vanamõisa küla nimega, sõltumata teise Vanamõisa kohta tehtud otsustest. 28. septembri volikogu protokollilise otsusega nõustuti Kohanimenõukogu ettepanekuga.

6. Võru maakond

Haanja valla, Misso valla, Mõniste valla, Rõuge valla ja Varstu valla ühinemisel moodustatavas Rõuge vallas muudetakse:

- 1) Haanja valla Hurda küla muudetakse Laitsna-Hurda külaks.
- 2) Haanja valla Kallaste küla muudetakse Vodi külaks.
- 3) Haanja valla Lüütsepä küla muudetakse Mäe-Lüütsepä külaks.
- 4) Haanja valla Mikita küla muudetakse Rogosi-Mikita külaks.
- 5) Misso valla Rebäse küla liidetakse Häärmäni külaga.
- 6) Misso valla Pulli küla nimetatakse Põdramõtsa külaks.
- 7) Misso valla Saika küla muudetakse Misso-Saika külaks.
- 8) Rõuge valla Matsi küla muudetakse Rõuge-Matsi külaks.
- 9) Rõuge valla Mustahamba küla muudetakse Kahrila-Mustahamba külaks.

Lasva valla, Orava valla, Sõmerpalu valla, Vastseliina valla ja Võru valla ühendamisel moodustub Võru vallas muudetakse ühe küla nime. Vastseliina valla Haava küla nimi muudetakse Haava-Tsäpsi külaks.

Võru maakonda jääb Saare maakonna järel enim samanimelisi külasid, haldusreformi jõustumise järel kokku kakskümmend (kümme korduvat nimepaari). Siia hulka loetakse ka Lüütsepa ja Lüütsepä nimed, mis on kõlaliselt niivõrd sarnased, et võivad tekitada probleeme näiteks päästeväljakutsete korral.

Rõuge vallaks ühinevate valdade esindajad pidasid külade teemal mitmel korral nõu ühinemiste juhtrühmas ja erinevatel kohtumistel. Külade elanikega suheldi aktiivselt nii külakoosolekute vormis kui telefoni ja e-kirjavahetuse teel. Selgitusi andma kaasati kohanimenõukogu liige, Võru Instituudi onomastika teadur Evar Saar. Üldpõhimõttena lepidi kokku muuta nimepaarist ühte nime.

Haanja Vallavolikogu algatas külanimede muutmise 15.06.2017 otsusega nr 16 ning muutis 17.08.2017 otsusega nr 24 nelja küla nime (neist kolme täiendamise teel). Rogosi ja Laitsna hargtäiendid tulevad mõisavalla nimest. Vodi nimi tuleb talupoja nimest. Vodi ja alternatiiviks olnud Kallaste nimi on ühevanused ning ühtemoodi tuntud. Lüütsepä nime sooviti säilitada, kuid eksituse vältimiseks lisati pinnakujude järgi hargtäiend „Mäe-„.

Misso Vallavolikogu tegi otsused kahe küla nime muutmiseks ja ühe teise külaga liitmiseks 14.09.2017 otsustega nr 40 ja 41. Pulli küla ei puuduta Võru Instituudi andmetel ajaloolist Pulli küla, viimane jäi Misso aleviku sisse. Põdramõtsa ja Misso-Saika nimede ettepaneku tegi vallale Võru Instituut kohanimenõukogu kaudu. Rebäse küla elanikud esitasid volikogule avalduse sooviga ühineda Häärmäni külaga. Otsuste eelnõud oli avalikustatud valla veebilehel ja vallavalitsuse ruumides 21.08-04.09.2017.

Pulli küla ei puuduta Võru Instituudi andmetel ajaloolist Pulli küla, viimane jäi Misso aleviku sisse.

Rõuge Vallavolikogu algatas 19.06.2017 otsusega nr 43 kuue küla nime muutmise. Hilisemate läbirääkimiste käigus teiste ühinejatega lepidi kokku, et Rõuge vallas muudetakse Matsi ja Mustahamba külade nimesid. Mustahamba küla osas jõuti erinevatel valla esindajate ja külaelanike kohtumistel kolme nimevariandini, mille kohta vallavalitsus küsis külaelanike kirjalikku arvamust. Matsi küla osas küsiti 19. juuli kirjaga elanike arvamust kahe nime osas. Külanimede muutmise eelnõu oli 03.-17.08.2017 avalikustatud Rõuge valla kodulehel, valla listis, valla *Facebook*'i lehel, raamatukogus, vallamajas ja ajalehes Lõunaleht. Volikogu 3008.2017 otsustega nr 55 ja 56 esitati Võru Maavalitsuse kaudu riigihalduse ministrile taotlused Rõuge-Matsi ja Kahrila-Mustahamba külade kohta.

Moodustatava Võru valla territooriumile jääva Haava küla kohta oli Rahandusministeeriumile oli teada, et asustusjaotuse muudatust valmistatakse valdades ette. Kui selgus, et muudatuse algatamine oli kavas alles septembri lõpus, ei oleks nime kehtestamine tavapärase menetluse käigus võimalik olnud. Rahandusministeeriumi 12.09.2017 kirjale vastuseks saabus info, et Sõmerpalu Vallavolikogu loobus asustusjaotuse muudatuse algatamisest viidates Vabariigi Valitsuse ja valla vahelisele kohtuasjale (Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kohtuasi 5-17-19).

Vastseliina valla 13.09.2017 vastuses sooviti jääda Haava küla nime juurde, kuid peeti võimalikuks ka Haava-Tsäpsi küla nime. Rahandusministeerium palus kohanimenõukogul KNS § 21 p 1 alusel kaaluda nimevariante Lõõdla-Haava (järve nime järgi) ja Haavajärve küla (Sõmerpalu vald) ning Haava ja Haava-Tsäpsi küla (Vastseliina vald).

Kohanimenõukogu 14. septembri 2017. a otsusega tehti nimemuutmise ettepanek Vastseliina valla Haava küla nime täiendamiseks: soovitati nimetada küla ümber Haava-Tsäpsi külaks. Sõmerpalu valla Haava küla on pisut suurem (19 inimest) kui Vastseliina Haava külas (10 inimest), kuid Haava-Tsäpsi küla nimi on ka ajalooliselt põhjendatum. Vastseliina Haava küla lõunapoolne pool on Võru Instituudi kohanimeuurijate andmetel tegelikult Tsäpsi küla. Kui Vastseliina ja Misso valla piiride korrigeerimisega kahe sõja vahel sattus Vastseliina valda

kaks Tsäpsi küla, siis juurutati täiendatud nimi Morosoo-Tsäpsi (Morosuu-Tsäpsi). 1977 liideti Morosoo-Tsäpsi Haava külaga, külanime pole taastatud.

Asustusüksuste uus nimistu

Eeltoodud haldusüksuste muudatustest tulenevalt koostatakse tervikuna uuesti ka asustusüksuste nimistu, kandes senise nimistu vertikaalse loetelu asemel asustusüksused tabeli kujul maakondadesse kuuluvate valdade ja linnade kaupa eraldi vastavalt asustusüksuse liigile. Tabelina asustusüksuste nimistu kinnitamine võimaldab kanda asustusjaotuse muudatustele hõlpsamini juurde ka Riigi Teataja kanded, mille kaudu saab jälgida, millal ja mida on aktis muudetud. Praegu sai Riigi Teataja redaktsiooni lisada vaid asustusüksuste nimistu päisesse (*a la* nimistu on kinnitatud konkreetse kuupäeva seisuga, kuid sellest ei olnud näha, mida täpselt muudeti. Selleks tuli vaadata regionaalministri määrust muutva määruse muutmiskäsku). Samuti ei olnud asustusüksuste liigid senises regionaalministri määrukses selgelt liigendatud.

Eelnõu § 1 teise ja kolmanda lõikega määratakse asustusüksuste lahkmejoonteks käesoleva määruse jõustumise seisuga katastrikaardile kantud asustusüksuste lahkmejooned. **Kolmanda lõikega** sätestatakse, et Maa-amet registreerib katastrikaardil asustusüksuste lahkmejoontes pärast nimetatud tähtpäeva tehtud muudatused.

Kuna suur osa asustusüksuste lahkmejoonte muudatustest jõustuvad samal ajahetkel kui haldusüksuse, mille koosseisus vastavad asustusüksused on, haldusterritoriaalse korralduse muudatuste jõustumisel, siis seotakse kõigi asustusüksuste lahkmejoonte n-ö kontrollseisuks katastrikaardile kantud asustusüksuste lahkmejooned vastava omavalitsuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päeva seisuga (vt eelnõu § 2 lõike 3 selgitust). Seda hoolimata asjaolust, kas konkreetse valla või linna osas asustusüksuste nimistus või lahkmejoontes realselt muudatusi tehakse. Olemasolevate haldusüksuste puhul, mis haldusreformi käigus ühegi teise omavalitsusega ei ühinenud ega liitunud, asustusüksuse nimistus muudatusi tehtud ei ole (võrreldes kehtiva regionaalministri määrusega kinnitatud asustusüksuse nimistuga). Muudatusi ei tehta ka nende linnade osas, keda seni asustusüksuste nimistus ei sisaldanud ja kes ei ühinenud haldusreformi käigus.

Eelnõu § 2 lõikega 1 tunnistatakse määruse jõustumisel kehtetuks „Regionaalministri 22. detsembri 2006. a määrus nr 9 „Asustusüksuste nimistu kinnitamine ning nende lahkmejoonte määramine“, tulenevalt arvukatest haldusreformi rakendamisel haldusüksuste muutmise tulemusena asustusüksuste nimistu osas tehtavatest muudatustest. Eesmärgiks on ajakohastada asustusüksuste nimistut ja teha see tabeli kujul jälgitavamaks.

Määrus jõustub üldkorras, see tähendab kolmandal päeval pärast määruse Riigi Teatajas avaldamist, kuid selle rakendamise erisused sisalduvad eelnõu § 2 lõigetes 2 ja 3.

Eelnõu § 2 lõike 2 rakendussättega reguleeritakse olukorda, kus käesolev määrus jõustub, millega tunnistatakse kehtetuks senine regionaalministri määrus, kuid asjaomase kohaliku omavalitsuse üksuse osas ei ole veel volikogu valimistulemusi välja kuulutatud. Näiteks, kui valimistoimingute peale esitatakse kaebusi. Sel juhul kohaldatakse asustusüksuste nimistu ja lahkmejoonte osas määruse jõustumisest kuni 2017. aasta kohaliku omavalitsuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päevani regionaalministri määrusega kinnitatud nimistut ja selle kohaselt kindlaks määratud lahkmejooni.

Eelnõu § 2 lõikega 3 määratakse, et määrusele lisatud asustusüksuste nimistu ja lahkmejooned jõustuvad iga kohaliku omavalitsusüksuse osas selle 2017. aasta valimistulemuste väljakuulutamise päeval. Tegemist on n-õ kontrollseisuga, mis ajahetke seisuga kõik asustusüksuste nimistu kanded jõustuvad. Omavalitsuste osas, kes ei ühinenud või liitunud haldusreformi käigus, asustusüksuste nimistus midagi võrreldes kehtiva regionaalministri määrusega ei muutu.

Valdade ja linnade ühinemised või liitumised ehk haldusterritoriaalne korraldus ning sellest tulenev haldusüksuste nimistu muudatus valdade ja linnade osas jõustuvad ETHS § 10 lõike 2 järgi vastavalt kehtestatavale haldusterritoriaalsele korraldusele toimunud kohaliku omavalitsuse volikogu valimistulemuste väljakuulutamise päeval.

Asustusüksuste nimistu ja selle lahkmejoonte jõustumine konkreetse valla ja linna osas samal ajal kui jõustuvad omavalitsusüksuste haldusterritoriaalse korralduse muudatused ehk moodustuvad haldusreformi elluviimise tulemusena uued vallad ja linnad, on vajalik, sest haldusüksuste nimistu ja asustusüksuste nimistu peavad igal ajahetkel olema omavahel kooskõlas. See tähendab, et haldusüksuste nimistu muutmisega samal ajal peavad olema haldusüksuste lõikes määrusega kinnitatud ka kõik selle koosseisus olevad asustusüksused.

Asustusüksused on arvestuse aluseks riiklikes toimingutes, sealhulgas statistika ja aadressisüsteemi korraldamisel ning registrite ja katastrite pidamisel (ETHS § 6 lõige 6). Haldusüksused ja asustusüksused kantakse Statistikaameti peetavasse Eesti haldus- ja asustusjaotuse klassifikaatorisse (EHAK) ning riigi maakatastri kaardile. EHAKi andmed on baasstruktuuriks kõigile riiklikele registritele. Kuna eeltoodust johtuvalt on riigi registrid ja andmebaasid sidunud kõikvõimalike toimingute, menetluste ja toetuste andmise EHAKi andmetega, peavad olema kõik selles kasutatavad andmed asjakohased. Vastasel korral tekivad praktikas andmete ühildamatuse tõttu tõrked.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei oma Euroopa Liidu õigusega puutumust.

4. Määruse mõjud

Eelnõu määrusena vastuvõtmisega ei kaasne sotsiaalseid mõjusid, mõju riigi julgeolekule ega välissuhetele, majandusele, elu- ja looduskeskkonnale ega riigiasutustele.

Muudatuse jõustumise järel muutub Eesti traditsiooniline asustusjaotus, kuna muutuvad mitme küla nimed ning aadressid neis.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega kaasnevad tegevused ja kulud Maa-ametile, kellele tuleb asustusüksuste muudatused katastrikaardile kanda ning aadressimuudatused korraldada, ning aadressandmete süsteemi põhiantmeid kasutavatele riigi andmekogudele.

Haldusreformi käigus riigi haldus- ja asustusjaotuse muutmisega kaasnev vajadus arendada riigi andmekogusid teadvustati ning kaardistati Rahandusministeeriumis 2016. aastal. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium avas andmekogude arendamise tarbeks

toetusmeetme. Kõik asutused, kus oli vajadus andmekogude arendamiseks, said vajadusel taotleda vahendeid oma andmekogude arendamiseks või arendasid andmekogusid omavahenditest. Haldusreformiga seotud aadressimuudatused teeb Maa-amet masskannetena pärast kohalike omavalitsuste valimisi vastavalt iga valla valimistulemuste jõustumise hetkele. Haldusreformiga kaasnevatest aadressimuudatustest johtuv asjaajamise ja registrite arvestuse korrastamine on mõningane halduskoormus ühinevatele kohalikele omavalitsustele ja eraettevõtetele.

Määruse rakendamisega tulusid ei kaasne.

6. Määruse jõustumine

Määrusele lisatud asustusüksuste nimistu ja lahkmejooned jõustuvad iga kohaliku omavalitsuse osas selle 2017. aasta valimistulemuste väljakuulutamise päeval (vt täpsemalt eelnõu § 2 lõigete selgitusi). Määrus jõustub üldkorras ehk kolmandal päeval pärast selle avaldamist Riigi Teatajas.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Keskkonnaministeeriumile, Maaomavalitsuste Liidule ja Eesti Linnade Liidule ning arvamuse avaldamiseks Maa-ametile ja Statistikaametile. Üleriigilised omavalitsusliidud kooskõlastasid eelnõu vaikimisi. Keskkonnaministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega. Eelnõu kooskõlastuskäik EISis on nähtav järgmiselt lingilt:

<https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/ed164172-65ea-4878-9d7e-09c576874bfc>.

Statistikaamet esitas eelnõule mitteametliku arvamuse, milles olid toodud välja üksikud asustusüksuste nimistu vead. Keskkonnaministeerium kooskõlastas eelnõu ja Maa-amet esitas eelnõule samasisulise arvamuse, milles esitati eelnõu kohta järgnevad märkused:

1. Praeguse eelnõu seletuskirja kohaselt tunnistatakse praegu eelnõuga kehtetuks regionaalministri 22. detsembri 2006. a määruse nr 9 „Asustusüksuste nimistu kinnitamine ning nende lahkmejoonte määramine“ Riigi Teataja 23.09.2017 redaktsioon avaldamismärkega RT I, 20.09.2017, 5. Maa-amet ja Keskkonnaministeerium soovivad eelnõu koostajatel segaduste vältimiseks kontrollida, et paralleelselt menetluses olevad eelnõud oleksid omavahel kooskõlas ning et muudetakse määruse korrektset redaktsiooni.

2. Eelnõu lisaks olevas asustusüksuste nimistus on Mustvee valla asustusüksuste hulgas nimetatud Võtikvere küla. Eelnõu seletuskiri täpsustab, et „*Mustvee linna koosseisu arvatud Võtikvere küla kantakse Mustvee valla külade nimistusse, kuna ühe asustusüksuse sees (Mustvee linn jääb ühinemise järel asustusüksusena linnaks) ei saa paikneda teist asustusüksust*“. See on vastuolus Vabariigi Valitsuse 26.01.2017 määruse nr 23 „Avinurme valla, Kasepää valla, Lohusuu valla, Mustvee linna ja Saare valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määrusega nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine“ muutmine“, mille §-iga 3 Mustvee linna piiri muudetakse senise Torma valla Võtikvere küla territooriumi arvamiseiga Mustvee linna koosseisu. Palume täpsustada seletuskirja nii, et oleks üheselt arusaadav Võtikvere küla taastamise alused.

3. Hetkel kantakse maakatastriseaduse § 11 lõike 3 teise lause kohaselt katastrikaardile riigipiir, maakonna, valla ja linna halduspiirid, alevi, aleviku, küla, katastripiirkonna, asumi ja

katastriüksuste piirid ning katastritunnused. Sama sätte 2017. aastal kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste tulemuste väljakuulutamise päeval jõustuva redaktsiooni kohaselt kantakse katastrikaardile ruumiandmetena riigipiir, maakonna, valla ja linna halduspiirid, alevi, aleviku, küla, linna kui asustusüksuse ja katastriüksuse piirid. Sättes viidatud asustusüksuste piiride katastrisse kandmise aluseks on määrus „Asustusüksuste nimistu kinnitamine ning nende lahkmejoonte määramine“. Maakatastrist kanduvad andmed automaatselt ka aadressiandmete süsteemi.

Eelnõu kohaselt kantakse edaspidi asustusüksuste nimistusse erinevalt hetkel kehtivast korrast ka linnad haldusüksustena ja nende koosseisu kuuluvad asustusüksused. Märgive, et nimetatud muudatus on ebavajalik ja tekitab kohaldamisel märkimisväärset hulgal segadust. Muudatus tähendab, et edaspidi tuleb **kõikide** linnas paiknevate kinnisasjade aadressis kuvada sõna „linn“ kahekordselt. Rahandusministeeriumi asukohaks oleks „Suur-Ameerika tn 1, Kesklinna linnaosa, **Tallinn, Tallinn, Harju maakond**“ ja Kohtla-Järve linnavalitsuse aadress: „Keskallee 19, Järve linnaosa, **Kohtla-Järve linn, Kohtla-Järve linn, Ida-Viru maakond**“. Samas ei ole linna kui asustusüksuse, mis on samades piirides ka haldusüksus, asustusüksuste nimistusse kandmisel nimetamisväärseid positiivseid mõjusid. Eeltoodust tulenevalt teeme ettepaneku eelnõu muuta ning loobuda selliste linnade nimistusse lisamisest.

4. Seletuskirja kohaselt kaasnevad eelnõuga kulud Maa-ametile. Eelneva märkusega arvestamisel on võimalik kulud kanda juba planeeritud vahenditest. Kui aga seda ettepanekut ei arvestata ning asustusüksuste nimistusse tuleb edaspidi kanda ka linnad haldusüksustena ja samades piirides asustusüksustena, vajab Maa-amet eelnõu rakendamiseks esialgse hinnangu kohaselt 300 000 eurot täiendavaid vahendeid seoses infosüsteemide arendusvajadusega ja ühe lisanduva aadressitaseme tekkega, sest EHAK-i objekte on vaja hakata haldama senise 3 tasandi asemel 4-tasandiliseks.

Rahandusministeerium arvestas Keskkonnaministeeriumi, Maa-ameti ja Statistikaameti märkusi ning täpsustas asustusüksuste nimistut ja seletuskirja nimetatud osas.

Märkuste 3 ja 4 kohased muudatused on tehtud Vabariigi Valitsusele esitatud Vabariigi Valitsuse 25. novembri 2004. a määruse nr 335 „Asustusüksuse liigi, nime ja lahkmejoonte määramise alused ja kord“ muutmise eelnõus, mis on kättesaadav järgmiselt lingilt: <https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/192d5264-7489-4d29-b961-2da70cdabc3d>. Nimetatud eelnõusse lisati säte, millega täiendatakse Vabariigi Valitsuse määrust järgmise §-ga, mis välistab infosüsteemide täiendava arendusvajaduse:

§ 15¹. Eesti haldus- ja asustusjaotuse klassifikaatorisse ja maakatastrisse asustusüksuse kandmise erisus

Eesti haldus- ja asustusjaotuse klassifikaatorisse ja maakatastrisse ei kanta linna asustusüksusena, mis on samades piirides linn haldusüksusena.

Samas ei saa asustusüksuste nimistusse jätta kandmata asustusüksusena linnasid, mis on samades piirides ka haldusüksusena linnad (nt Tallinn, Narva). Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 6 lõike 5¹ järgi, mis on määruse andmise volitusnormiks, kehtestatakse asustusüksuste nimistu maakondade ning neisse kuuluvate valdade ja linnade lõikes ning muudatused asustusjaotuses valdkonna eest vastutava ministri määrusega. Sätte kohaselt tuleb asustusüksuste nimistu niisiis kehtestada tervikuna kõigi valdade ja linnade kohta, seetõttu ei ole seadusega kooskõlas jätta sellest välja linnasid asustusüksustena.

Eeltoodust tulenevalt ei ole võimalik arvestada Keskkonnaministeeriumi ja Maa-ameti märkust nr 3.

Jaak Aab
riigihalduse minister